

درشنامه

وهابی

پیدایش جریان باطنکارانه

دکتر سید مهدی علیرزاده موسوی

سرشناسه: عزیزاده موسوی، سید مهدی، ۱۳۴۹ -
 عنوان و نام پدیدآور: درسنامه وهابیت، پیدایش، جریان‌ها و کارنامه / سید مهدی عزیزاده موسوی؛
 تهیه شده در حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت فرهنگی - مدیریت آموزش.
 مشخصات نشر: تهران: مشعر، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری: ۴۴۸ ص.
 شابک: 978-964-540-510-4
 وضعیت فهرست‌نویسی: قیفا.
 یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
 موضوع: وهابیه
 موضوع: وهابیه -- تاریخ
 موضوع: سلفیه
 شناسه افزوده: حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، مدیریت آموزش.
 رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۸۵۴/ع ۲۳۸/۶ BP
 رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۵۲۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۷۱۶۰۰

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

- ☐ نام کتاب: درسنامه وهابیت، پیدایش، جریان‌ها و کارنامه
☐ مؤلف: دکتر سید مهدی عزیزاده موسوی
☐ تهیه شده: معاونت فرهنگی - مدیریت آموزش
☐ طراح جلد: رسول محمدی
☐ صفحه‌آرا: بهزاد معیری پور
☐ شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه
☐ نوبت چاپ: ۱ / بهار ۱۳۹۳
☐ قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

نشانی: تهران: خیابان آزادی، نمش رودکی، سازمان حج و زیارت، طبقه دوم،

معاونت فرهنگی - مدیریت آموزش

قم: خیابان شهید فاطمی (دور شهر)، کوچه ۱۵، پلاک ۶

تلفن: ۰۲۱ - ۶۴۵۱۲۲۵۵ و ۳۷۷۳۴۹۱۹ - ۰۲۵

سامانه آموزش مجازی Amoozesh.Hajj.ir

فهرست مطالب

درس اول: مفهوم سلفی	۱۱
درس دوم: مبانی عام سلفی گری	۴۵
درس سوم: سلفی گری نقلی: احمد بن حنبل	۸۱
درس چهارم: ابن تیمیه بنیان گذار سلفی تری اهل تادی	۱۲۹
درس پنجم: اسلام ستیزی ابن تیمیه	۱۵۱
درس ششم: محمد بن عبدالوهاب (سلفی گری وهابیت)	۱۸۹
درس هفتم: آل شیخ و آل سعود	۲۲۵
درس هشتم: وهابیت و استعمار انگلستان	۲۵۷
درس نهم: کارنامه وهابیت در دوره تأسیس	۲۹۵

۶ □ درسنامه وهابیت، پیدایش، جریان‌ها و کارنامه

درس دهم: کارنامه وهابیت در دوره تثبیت ۳۳۵

درس یازدهم: جریان‌شناسی وهابیت (جریان‌های رسمی) ۳۷۷

درس دوازدهم: جریان‌شناسی وهابیت (جریان‌های غیر رسمی) ۴۰۹

www.ketab.ir

پیشگفتار

حج در منظری علمی و عرصه تعامل و ارتباط نمایندگان جهان اسلام و امت اسلامی است، تا امت اسلامی از رهگذر این فرصت ارزشمند به دور از همه تشخیص‌های نژادی و قومی و دلت‌های به تبادل و بررسی مهم‌ترین مسائل جهان اسلام و محالش‌های پیش روی آن بپردازد، به ویژه که در این عرصه و موسم، بهره‌مندی از اصحاب علم، معرفت، هنر و فرزانی از علمای جهان اسلام حضور دارند که هر یک مرجع و ملجأ بخش‌های عظیمی از جامعه اسلامی می‌باشند. این خود یک فرصت و سرمایه مغتنم برای امت اسلامی است. از این روست که از حج به عنوان مظهر ظهور و تلاکو سیاست‌های بین‌المللی و جهانی اسلام^۱ یاد

۱. رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت الله خامنه‌ای، صحیفه حج، ج ۲، ص

می‌شود. لهذا باید در این صحنه عظیم ارتباطات، بستر تعاملات بین نمایندگان امت اسلامی، از سوی علمای اسلامی فراهم و برنامه‌ریزی شود، تا مشکلات و مسایل جهان اسلام اعم از امکانات و سرمایه‌های بالقوه و فعل و هم آسیب‌ها و چالش‌ها و بحران‌های موجود و پیش‌رو مورد بحث، بررسی و تبادل نظر قرار گیرند و برای آن راه‌کارهای مناسب جستجو و ارائه کرد، چنانچه امام خمینی (ره) به علمای جهان اسلام حاضر در موسم حج توصیه می‌کنند:

علمای بلاد و کشورهای اسلامی باید راجع به حل مشکلات و معضلات مسلمین و خروج آنان از سیطره قدرت حکومت‌های جور با یکدیگر به بحث، مشورت و تبادل نظر بپردازند.^۱

امروز با این رویکرد اکثر صحنه حج وارد شویم و بخواهیم به مسئولیت مهم دینی خود عمل کنیم، بی‌تردید باید به مهم‌ترین مشکل و معضل مسلمانان و چالش و آسیب جدی که بنیان‌های سرمایه و میراث امت اسلامی و اندیشه اسلامی را نشانه رفته است، پرداخته و مورد بحث و بررسی قرار داد. امروز در جهان اسلام در کنار خطر مهم صهیونیسم متجاوز و سلطه جهانیان، خطری سهم‌گین‌تر از فتنه فتنه‌گران و منحرفان از اسلام و سیره و سنت نبوی ﷺ که زشت‌ترین و شنیع‌ترین اعمال ضد انسانی را به اسم

اسلام و توحید و دین مرتکب می‌شوند، وجود ندارد. کدام آسیب، چالش و معضلی بزرگ‌تر که همه اقصی نقاط عالم اسلام امروز جولانگاه عده‌ای افراد جاهل و سطحی‌نگر به اسم مقدسات و ارزش‌های اسلامی درگیر جنگ و کشتار و ترور زشت و تجاوز علیه نوامیس و سرمایه و کیان مسلمین شدند، وجود دارد. کشتار زنان و کودکان بی‌گناه و تعرض به مال و جان مسلمین و استفاده از زشت‌ترین روش‌ها در مقابله با مخالفان اندیشه و افکارشان را به اسم دفاع از اسلام در پی حید انجام می‌دهند و چهره‌ای زشت، نامعقول، غیرانسانی و متضاد با ارزش‌های اسلام و مسلمین نزد افکار جهانیان ترسیم می‌کنند. طرح این معضل و بلیه بزرگ و خانمان‌سوز در جهان اسلام از سوی عالمان و روحانیون و مبلغان دینی در موسم حج، نیازمند شناخت، بنیان‌ها و پیشینه و گونه‌ها و کارنامه نامیمون‌شان می‌باشد، تا از رهگذر آن با همراهی اصحاب قلم و بیان و اندیشه به بیداری عمومی جهان اسلام می‌و تردد این عناصر جاهل و متهم‌تک توفیق یابیم. مدیریت آموزش، عارضات، امور فرهنگی حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت با این نگاه و رویکرد به تهیه این مجموعه در معرفی جریان سلفی‌گری و گونه‌های مختلف آن و کارنامه‌ها تباهی‌های این کژراهه پرداخته است، بدان امید که بستری را برای ادای دین و ایفای مسئولیت مهم خود و همکاران معزز از روحانیون و معینه‌ها و مبلغان در کاروان‌های حج تمتع فراهم آورد. این مجموعه ارزشمند با حمایت

و هدایت نمایندهٔ محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت جناب حجت‌الاسلام والمسلمین قاضی‌عسکر و به همت محقق ارجمند جناب حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سید مهدی علیزاده موسوی تألیف شده و در مدیریت آموزش با اهتمام کارشناسان آماده و به طبع رسیده است.

این کتاب که تحت عنوان «وهابیت، پیدایش، جریان‌ها و کارنامه» تدوین و منتشر شده است، به عنوان یک منبع آموزشی برای کارگزاران و زائران تهیه و تدوین گشته و چاپ دوم آن به طبع رسیده است بی‌تردید با کاستی‌ها و نواقصی همراه است با این‌حال نظر صاحب‌نظران و اساتید مرتفع خواهد شد. لهذا، نظرات و نقدهای عالمانه اساتید، روحانیون، معینه‌ها و صاحبان اندیشه موجب امتنان و غنابخش این کتاب در ویراست‌های بعدی خواهد بود.

لازم است از زحمات و مساعی ارزنده مؤلف ارجمند و کارشناسان محترم آموزش در تولید و تدوین و آماده‌سازی این مجموعه تشکر نموده و توفیق ایشان را از خداوند سبحان مسئلت نماییم.

معاونت فرهنگی

مدیریت آموزش - بهار ۱۳۹۳